

status quo Albanije. To je vedela tudi Srbija. Naravno je torej, da Srbija tam svojih načrtov ne sme uresničiti. Tudi niso bili Albanci nikdar v Srbijo zaljubljeni. Parola: Balkan balkanskim državam velja tudi za Albance. Gotovo je, da autonomija, kakor so jo hotele velevlasti Turčiji vsiliti, od zmagovalcev na Balkanu ne bode dobiti. Avstro-ogrška monarhija ni bila nikdar neodkritosrčna napram balkanskim državam. Zlasti Srbija bi ji morala biti hvaležna. Avstrija je bila vedno zrna v kljub vednim dolgoletnim izzivanjem, ki jih je morala pretrpeti. Monarhija ima opravičene interese na Balkanu kot velevlast; a vendar tudi Srbom vsako mogočo olajšavo, najdeti pota, ki naj bi le interesom Srbije služila. Politika naših državnikov je bila vedno, da se uresniči dobro sporazumljenje s Srbijo. Žalibog da tega hrepčenja pri Srbih ni bilo opaziti. Srbija se izkazuje kot ekspozitura Rusije, njene domnevne varuhinje, kateri gladi pota, ki jih naši diplomati in naši narodi samoumevno ne morejo priznati. Srbske želje gredo predaleč, ako hoče imeti pristan v jadranskem morju. Kajti pri uresničenju te ideje bi prav kmalu ruske bojne ladje naše trgovske parnike pozdravile. V tako mišjo past se ne sme Avstrija, ki ima itak le ozko pot v široko morje, nikdar spraviti pustiti. Iz splošnega pravnega stališča zamore monarhija s svojim več kot 50 milijonov broječim prebivalstvom zahtevati, da ji v svrhu eksistence svojih podanikov trgovska pota vsaj na naših mejah zajamčena ostanejo.

Ali mi Slovani nismo Avstrijci? Ali naj našo državo, katero ljubiti je vsacega prebivalca dolžnost, zapustimo? Mnogočica ljudstva pravi: ne! Tudi naši slovanski pradedje in očetje so svojo kri prelivali in se borili za svojo domovino. In mi sedanji Slovani kot dediči naj bi vsaj obvarovali in vzdržali tisto, kar imamo. Ako je napravila država pogodbo glede Albanije, moramo tudi mi Slovani kot Avstrijci skupne interese monarhije vpoštovati. V složni državi mora na zunaj ena vodilna misel prevladati, državo naprej in ne nazaj siliti. V splošnem imamo mi Slovani kot ljudska množica le z malimi kmeti naseljene pokrajine. Te pokrajine eksportirajo vsled pomanjkanja industrijskih podjetij svoj človeški material. Pri temu pa kaže naše pleme izredno plodovitost. Ta blagor uživajo vsi slovanski narodi. Zato ne pride za nas avstrijske Slovane nobena druga slovanska država v poštev. Nasprotno, — ako bi se jim pridružili, bi nas še bolj iz naših pokrajin izrinili. Kaj pa bode ljudstvo reklo, ako bode položaj razumelo? Prvaški sebični hujskači delajo iz lastnega nagiba; ljudstvu pa prikrijava resnični položaj. Le svoj lastni „jaz“ vidijo v svoji sanjarski državi bodočnosti zvišan in dekoriran. Le v velevlasti je ljudstvu mogoče, lastne interese varovati in svojo trgovino, obvarovano s flotiljo, razširiti. Zlasti mi Slovani naj bi bili ponosni, da obvaruje stotisoče naših bratov v inozemstvu mogočna naša država. To bode vsakdo vedel in čutil, vsakdo bode hvaležen, kdor je bil že kakor jaz mnogokrat v inozemstvu. Spoštuje se nas, ker nas varuje zastava velevlasti.

Vso „jugoslovansko politiko“ pa dela le par tucatov slovanskih učiteljev, c. kr. uradnikov, duhovnikov in od njih zapeljanih mladih študentov, ki bi zopet večidel radi c. k. uradniki postali. S temi prvaškimi nazori se seveda interesi davke plačujočega ljudstva ne strinjajo. Žalibog da ti gospodje ljudstvo z napačnimi poročili begajo. Ako ti prvaški gospodje ne morejo v Avstriji izhajati, pa naj grejo in naj poskušajo v Srbiji ali Rusiji živeti! Mi ne bomo take interese pospeševali, ki nam škodujejo in ki zamorejo uničiti našo bodočnost. Tukaj v Avstriji smo doma in zato trpimo le politiko v prid ljudstvu ter domovini. S tako politiko bi imeli tudi prvaški hujskači dovolj opraviti. Da bi se naše slovanske izseljence v Nemčiji od strani oblasti zatiralo, je naravnost neresnično. Oni slovanski gospodje politiki, ki delajo večkrat potovanja v Srbijo ali Rusijo, naj bi raje enkrat z nami zvezano Nemčijo obiskali, se o tem na lici mesta prepričali. Seveda, — ruske

politike se ne sme na Nemškem delati. V ostalem pa je lahko vsak avstrijski Slovan na Nemškem zadovoljen.

Mi Slovenci se strinjamo torej popolnoma z avstrijsko politiko.

Konzul — umorjen?

Prinašamo sliko c. kr. avstro-ogrškega konzula Prohaska, katerega ime se v zadnjem času prav mnogokrat čuje. Prohaska je bil zastopnik naše monarhije v turskem mestu Prizrendu, katerega so zdaj Srbi zavzeli. Splošno

Prohaska, Österr.-ung. Konsul in Prizrend

se sodi, da je srbsko vojaštvo v nezasišani brezobzirnosti konzulat oplenilo in požgalo, konzula pa brčkone umorilo. Naša vlada je storila odločne korake, da izve natančno, kaj se je s konzulom zgodilo. Ali doslej še ni nobenega poročila. Ta srbski zločin zoper mednarodno pravo imel bode hude posledice in razmerje med Avstro-Ogrsko ter Srbijo hudo poojstril.

Princ Lichtenstein.

Deželni maršal nižjeavstrijski princ Alojz Lichtenstein, katerega sliko danes prinašamo, je težko obolel, tako da je najhujše pričakovati.

Prinz Alois von u. zu Liechtenstein

Princ Lichtenstein je bil 18. novembra 1846 na Dunaju rojen. Leta 1878 je bil za poslanca izvoljen in je spadal med voditelje krščansko-socialne stranke. Več let sem že je deželni maršal nižje-avstrijski.

Dopisi.

Iz Gornje-Radgonskega okraja. Dolgo sem že čakal, da bi se vendar ena oseba iz našega kraja, sv. Jurij ob Ščavnici, oglasila v našem preljubljenem „Stajercu“; ali zamam; tedaj se moram jaz enkrat oglasiti iz te solzne doline sv. Jurij ob Ščavnici in vsaj nekoliko naše razmere opisati. Kakor sem že omenil, smo res tukaj v solzni dolini, ali kdo je tega kriv? Krivi smo si sami, ker smo mi tukaj preveč premilostni in potrpežljivi, da ubogamo radi vse in se vsakemu pokorimo, kateri dobi od nas malo boljše sukno. Zatorej hočem nadalje popolnoma energično in resnično razmotrivati moje mnenje. Mi sv. Jurjovčani smo dobili že meseca septembra veliki zvon, kakor je malo takih, katerega je en dobrotnik Jakob Huplen sedaj v Žihlavi kupil. Kër je on prijatelj siromašnih ljudi, je zvon samo zato kupil, da bi se

ob smrti siromakov zvonilo in sicer brezplačno, kër kakor se je on sam izrazil, da pri sv. Jurju ob Ščavnici je vsega zadosti, ali za siromaka pa ni ničesar. Tukaj je bilo do sedaj takole: ako je tukaj en siromak umrl brez vseh sredstev za plačilo, župnik ni pustil niti zvoniti, niti ni hotel iti groba blagosloviti, kar se spodobi za vsakega kristjana; tudi k cerkvi se siromaka ne sme več spraviti, kar je že od nekdaj bila navada. Za gosp. dekana Simoniča je bilo celo tako: ako je bil sprevod za enega bogatejšega in je bil ob enem en siromak mrtev, se je siromak tudi s sprevodom premožnejšega nesel in se zato ni nič več plačalo; a odkar ta župnik, tukaj gospodari, je to vse odstranjeno; siromak se mora naravnost na mirovod nesti in tam v jamo vreči kakor kaka žival. Ali to ni sramota? Poprejšni duhovniki pa niso tako storili, za časa gosp. dekana se je vsakemu siromaku eno uro zvonilo in tudi se mu je jama blagoslovljivo brezplačno, ako ni bilo k temu sredstev; a sedaj tega več ni, ker ta župnik noče drugače kakor za denar in zopet za denar. Kaj je bilo sedaj, ko smo dobili novi zvon? Niti prostora skoraj ne bi bilo za njega, gosp. Kunce ni nič hotel vediti o zvonu, on bi le rad denar, ne zvona, on niti ga ni šel pogledat, ko so ga pridni kmetje brezplačno dopeljali; a ko je on svoj slaven god obhajal, tedaj pa se je moralo zvoniti, magari še zvon ni bil obešen. Kaj je bilo dalje? Za stajalo, kjer zvon visi, so morali farani vsaki najmanj po eno krono darovati, drugače bi ga morali na zemlji imeti in spodnji del k višku obrniti, da bi potem lahko zvonili. G. župnik ni dal niti vinarja za stajalo, čeprav se je za njegovo slavnost najprvo zvonilo. A sedaj dela zopet reformacije pri zvonjenju mrlčev. Ako ravno je dobrotnik g. Kuplen zvon daroval, da bi se siromakom brezplačno zvonilo, župnik Kunce pa tega noče in ne dovoli. Ravno tukaj en slučaj: nedavno je umrl en siromak, pa je njegov gospodar zahteval zvonjenje s tem novim zvonom; a župnik je rekel: Vebariču pa ne bomo najprej v njega zvonili; pozneje malo pa je umrla ena žena bogatega kmeta, tedaj pa se je zvonilo na vse pretege v njega, ker tedaj se je služilo. A za siromake pa je dobrotnik Kuplen naredil pogodbo, da se mora zastonj zvoniti. Ali kaj, ako ravno bi župnik dovolil zvoniti siromakom, kdo bo zvonil, ker nimamo nikogar tukaj. Mežnar je gospod, on hoče plačo, kakor se je sam izrazil: ako se mora siromakom zastonj zvoniti, tedaj si naj zvonijo sami, jaz ne bom. Ali gosp. Kocepek ni res? Tebi tukaj pri sv. Jurju že predobro gre, tebi je tukaj že greben zrastle; ali čakaj, pride čas, da ti ga bomo malo postrigli; mogoče se zgodi tebi, da bi imel rad, ako bi kdo na zadnje parkrat potegnili za vože zastonj in parkrat za zadnje udaril z zvoncem, a ti ne bi ničesar rad zastonj. Zakaj pa prijemlješ plačo od faranov? kaj pa ajda v jeseni, ko jo fehtaš po fari, in repa; saj repe ti nočeš, krompir raje; dobro znaš, da je krompir boljši in se lažje proda. Evo en slučaj od par let nazaj: Mežnar je v jeseni krompir fehtal in nafehtal, da ga je na pomlad dobro prodajal ravno onim, koji so ga poprej njemu šenkali, en posesetnik je bil celo tako neumen, da je v jeseni en celi mernik krompirja njemu dal brezplačno, a na pomlad sam ni imel krompirja in je šel k mežnarju in je tam od njega kupil mernik za 6 kron. Ali to ni neumnost? Ta posesetnik, se mi vidi, je gospodar „Hotela Golobrad“, pristen klerikalec. To je tedaj kšeft, kdor zna ta pa zna, tako je rekel Krajnc, ko je kravo drl! Zatorej vidite, dragi čitatelji „Stajerca“, da je res sv. Jurij ob Ščavnici poleg našega župnika in mežnarja ena solzna dolina, katere bi se že radi skoraj rešili. Ali kaj, ako ravno je župnik na neki južini poleg očitanja faranov rekel, da ako njim ni kaj povolji, pa gre v penzijo, ali s tega ne bo nič, ker on potem ne bo več toliko dohodkov imel kak jih ima sedaj; ni neumen, ali Bog mu daj pamet! Kaj to stori, mi bomo tedaj dali za eno mašo za dober namen. Ali ni se treba bati, samo ako se to zgodi, tedaj tebi tudi, gospodine Kocepeke, druga ne preostaja, kak svoje šila poberi in idi tja, kam je že odšlo več penzioniranih mežnarjev od nas! Te mi več ne potrebujemo, ker mislimo, ako Bog da, dobimo boljšega župnika,

tem še boljšega mežnarja. Sklepom še Vaj
narjamo, da vidva sama malo vajne grebene
vrižita, drugače bomo drugokrat boljše zaro-
ali ter vzeli krtačo, s katero se fla čistijo.
Farani.

Mala Nedelja. (R o p a r s k i n a p a d) Pred
skim se je trgovski pomočnik Fr. Majcen
ovem vrhu vračal iz Ljutomera domov.
l potom se mu je pridružil Jos. Graufogel,
kočarja Vincenca Graufogel v Moravcih ter
zarabil na krivo pot, ker zgoraj omenjeni
amošnjih poti ni poznal, tako da sta prišla
mo daleč od prave poti in tam je Josef
mofogel napadel trg. pomočnika Fr. Majcena
ga oropal za listino z 28 K 88 h. klobuk
kapo, skupaj v vrednosti 48 K 58 h. Hotel
ga je oropati za uro in zlato verižico, pa Fr.
gen ga je sklicanjem na pomoč pregnal. Sedaj
bode imel pred sodnijo zagovarjati.

Rajhenburg. Redki slučaj. Vžitkerca Urša
šlč v Stolovniku, katera je bila že 87 let
ra, je umrla vsled starosti dne 22. t. m. —
na še mlada sneha Tonka Pavlič je pa
mla kmalu potem, brez da bi bila kakšni čas
bolana, tako da so obe ležali v enem dne-
pri eni hiši na mrtvaškem odru. R. i. p.!

iz okolice Celja. (Blizu Celja so že Srbi!)
eni „Stajerc“! Kaj more to biti, da Ti ne
leš nič v naš kraj pri Doberni; se menda
iši Srbov bojíš? Pred tremi leti so nekateri
ti morali k orožni vaji iti ravno tistokrat,
tor so Srbi se proti nam postavili, in je naš
mik fantom in možem rekel: da ja ne boste
eljali na Srbe, ker oni so naši Slovane! In
ri, 10. novembra, je pa iz prižnice povedal,
so Srbi naši „brati.“ Tako so dobili naši
ti* toliko korajže, da se že „nemčurji“ bo-
kam v oštarijo iti, ker je povsod polno
vor, pa nas precej pograbiijo. Ali kaj nuca,
o še mi močnejši, kakor so taki farški pod-
niki in kimovci. Zakaj jim pa Srbi nič
te ne dajo? Zakaj pa od našega presvitlega
arja plačo vlečejo, a se za Srbe potegujejo?
to se pravi to —? Jaz mislim, da prič
bilo zadosti v cerkvi pri desetim opravilu,
so to slišale. Kaj bojo pa gospod knezoškof
temu rekli? Jaz mislim, da smo še v Avstriji.
zdaj naprej nisimó več Slovenci, ampak Srbi,
bodemo eno srbsko zapeli, kadar bodemo
selico imeli; „po naš vdar“, namesto „nazdar“.

Ščavnica. „Slov. Gospodar“ piše v neki
jih številki (jaz tega lista sploh ne berem),
se je pri nas vse predrugačilo, odkar je
ti* narodnjak Roškar načelnikom krajnega
skega sveta izvoljen, in da bode od sedaj
ša šola popolnoma slovenska. Da, da, kaplan
ranič in posili-načelnik Roškar obra-
a, — Bog pa obrne! Vaše trdilo: „Ljudski
a — božji glas!“ se je natanko izpolnilo.
kaj je ljudstvo govorilo, da zahteva nemški
k v šoli! Ali ni to „Božji glas?“ Kaj pa
rečeta vidva k temu? Kdo je tedaj vrgel is-
nemira med ljudstvo? Zopet piše „Gospo-
“, da je nekdo vprašal učenca, kaj pomenijo
ede „die Sonne sank“ in da učenec ni vedel
govoriti. Dopisun je pač pedagogična nula,
er bi mu lahko vsak otrok natančni odgovor

— ali pa sam nemški ne zna! Tudi naš
an Veranič, kateri je 12 let nemščino tla-
še sedaj pravi „das Butter.“ Če imaš tudi
preljubi dopisun, „das Butter“ na glavi, ne
aj rajše na solnce. V zadnjem listu prijema
et dopisun naš okrajni šolski svet in našega
učitelja, da ta dopisuje in okrajni šolski
et pa daje ukaze, naročila, grožnje itd. kraj-
nu šolskemu svetu. Ali noče dopisun pripo-
ni, da je Roškar popolnoma nezmožen, biti
čelnik, da on svojih dolžnosti ne izpolnjuje,
noma jih izpolnjevati ne ve ali pa noče! Kam
je pa prišla naša šola, če bode po načrtih
škarjevih ravnala? Hvala Bogu, da so še
je oblasti, kakor pa Roškar! Vi Roškar ste
pozabili, kako gonjo ste proti šoli in nad-
telju začeli. Kaj pa so Vam nadučitelj rekli
kam, da Vi slišite?! Tudi Vi ne hodite na
ce, imate tudi „das Butter“ na glavi. Kaj
je Vam Vaš lastni sin pisal od vojakov:
abi oče, obžalujem, da nič nemškega ne
im!“ Kaj pa pravite k sledečem: Ko se je
stvo vprašalo, če zahteva nemško ali slo-
vsko šolo in je ednoglasno nemško šolo za-
ralo, je „vrli“ narodnjak Roškar okoli letal

in ljudem pravil, da naj ne podpisujejo, ker to
ne gre za nemško šolo, ampak za 4. razred.
Ali je to pošteno? Ali se tako postopanje stri-
nja z načelništvom? Kaj? Le tako naprej —
struna bode kmalu počila! Kaj pa Vi, „vrli“
Roškar k tožbam rečete, katere so se že vsled
Vašega postopanja vršile in vse zopet na Vas
nazaj letijo?! Se Vam vbogi Erdela nič ne
smili, ko mora zbog Vaše krivde blizo 50 kron
plačati?! Ko bi se od naše stranke take reči
godile, ko pri Vas, bi pač Vaš ljubi „Gospodar“
vsak dan moral izhajata, toliko bi Vi pisali!
Mi smo do sedaj molčali — Bog pa Vam naj
pomaga, če začnemo, — premalo bodo trije
„Stajerci“ na dan. Zapomnite si dobro!

Razglas.

Pri občinski šparkasi v Lju-
tomeru se obrestno mero za
vloge od 1. januarja 1913 naprej
do preklica od

4 $\frac{3}{4}$ % na 5 $\frac{1}{4}$ % zviša.

Rentni davek nosi kakor doslej
šparkasa sama.

Obrestna mera za hipoteč-
na posojila se obenem na

7% zviša

od katerih je 4% določeno kot amor-
tizacijska kvota.

Obrestna mera za menični es-
kompt (Wechsel-Eskompt) se na

7% zviša.

Ljutomer, 25. novembra 1912.

Občinska šparkasa v Ljutomeru

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. poš-
tno - hranilnič-
nem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

priporoča se glede vsakega med
hranilnične zadeve spadajočega
posredovanja, istotako tudi za
posredovanje vsakoršnega posla
z avst. ogersko banko. Stran-
kam se med uradnimi urami
radovoljno in brezplačno vsaka
zadeva pojasni in po vsem
vstreže.

Obdenje
z avst. ogersko
banko.

Ravnateljstvo.

Vstanovljena
leta
1862.

Giro-konto pri
podružnici avst.
ogerske banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob
delavnikih od
8—12 ure.

Mnogo bolnikov

še ne ve, da se sla-
bost živcev, histerija,
duševno in telesno
oslabljenje, pomanj-
kanje spanja, neve-
selje do dela, pre-
hitra slabost, ner-
vozne srčne, želodčne in ere-
vesne bolezni, težkote prebave,
glavobol, simost, otrpljenje ter
mnogo drugih, vsakemu zdrav-
ljenju nasprotujočih bolezni z
Elektro - Vitalizer - zdravljenjem
sigurno in temeljito ozdravi.

Kdor išče zdravljenje in
okrepčanje, naj čita to jako
zanimivo zdravniško knjigo,
katera na 64 straneh v kra-
ni izpeljavi s podučnimi slikami
odlike tega zdravniško najbolj preizkušene-
ga zdravljenja vsebuje. (Za ženske posebna izdaja.)
To vredno knjigo Vam pošlje na zahtevo
zastonj in franko ali je dobite pri obisku 1004

Elektro-Vitalizer, zdravn. ordin. zavod,
Budapest, VI., Andrássy-ut. 27. mezzanin 175.

Gostilna

s trgovino z mešanim blagom skupaj s pohištvo,
zalogo blaga in tobačno trafiko ter poštno po-
stajo, ledenico, gospodarskim poslopjem, na jako
živahni okrajni cesti in v večjem industrijskem
kraju spodnje Štajerske se z zemljiščem ali brez
njega zaradi bolezni lastnice takoj proda ali v
najem odda. Pojasnila daje g. Johann Zingler,
Velenje (Wöllan.) 1005

Peter Kostič-a naslednik Celje

na glavnem trgu zraven apoteke

priporoča svojo zalogo: Otročjih igrač, raznih
vrst usnatega blaga kakor kofre, taške za šolo,
za nakupovanje in za denar, toaletne reči, pi-
salne in kadiine predmete. Razne stvari iz jekla
npr. bestek, žlic, nože za žep in prave Solinger
britve itd. Blago iz celuloida in roga, kako tudi
pletarsko blago npr. korbe za potovanje vseh
vrst Razno blago iz stekla in porcelana, talarje,
piskre, sklade, flaše, glaže in druge v to stroko
spadajoče reči. Bazarni oddelek že od 20 vin.
naprej. Posebno lepe reči pa za 60 do K 120.